

ZOOPHILOLOGICA

Polish Journal of Animal Studies

Nr 1 (7)

Mity – stereotypy – uprzedzenia
(II)

„Zoophilologica. Polish Journal of Animal Studies”
Nr 1 (7): *Mity – stereotypy – uprzedzenia* (II)

Redakcja naukowa numeru 1 (7)
Justyna Tymieniecka-Suchanek, Alina Mitek-Dziemba

Rada Naukowa

Andrzej Bereszyński (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu), Piotr Czerwiński (Uniwersytet Śląski w Katowicach), Ewa Domańska (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu/Department of Anthropology, Stanford University, USA), Andrzej Elżanowski (Uniwersytet Warszawski), Paweł Gusin (Politechnika Wrocławska), John W.M. Jagt (Natuurhistorisch Museum Maastricht, Holandia), Elena Jagt-Yazykova (Uniwersytet Opolski/Saint Petersburg State University, Rosja), Andrzej Kiepas (Politechnika Śląska), Dominique Lestel (École normale supérieure, Francja), Ramona Malita (West University of Timișoara, Rumunia), Eric W.A. Mulder (Natura Docet Wonderryck Twente, Denekamp, Holandia), Aleksander Nawarecki (Uniwersytet Śląski w Katowicach), Ruth Padel (King's College London, Anglia), Małgorzata Quinkenstein (Zentrum für Historische Forschung der Polnischen Akademie der Wissenschaften, Niemcy), Inna Shved (Brest State A.S. Pushkin University, Białoruś), Tadeusz Sławek (Uniwersytet Śląski w Katowicach), Alfia Smirnova (Moscow State Pedagogical University, Rosja), Włodzimierz Tyburski (Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie), **Dobrosława Wężowicz-Ziółkowska** (Uniwersytet Śląski w Katowicach) – **przewodnicząca**, Krzysztof Ziarek (Department of Comparative Literature, University at Buffalo, USA), Joanna Żylińska (Department of Media and Communications Goldsmiths, University of London, Anglia)

Kolegium Redakcyjne

Dominika Dzwonkowska (filozofia i bioetyka), Marek Głowacki (sztuka), Dariusz Gzyra (etyka praw zwierząt), Jacek Kurek (historia), **Magdalena Malinowska (pierwszy sekretarz)**, **Alina Mitek-Dziemba (zastępca redaktorki naczelnej)**, Beata Mytych-Forajter (literaturoznawstwo i ekokrytyka), **Dominika Pieczka (redaktorka techniczna ds. serwisu OJS)**, Tomasz Nowak (językoznawstwo), Piotr Skubała (nauki biologiczne), **Anna Tyka (drugi sekretarz)**, **Justyna Tymieniecka-Suchanek (redaktorka naczelna)**, Dobrosława Wężowicz-Ziółkowska (kulturoznawstwo)

Zagraniczni redaktorzy naukowcy

Laura Kline (Wayne State University, USA), Tatiana Kovaleva (Saint Petersburg State University, Rosja), Simone Pollo (Sapienza Università di Roma, Włochy), Oksana Timofeeva (European University at St. Petersburg, Rosja)

Redaktorzy językowi

Dżulietta Markusik (native speaker, redaktorka tekstów rosyjskich), David Schauffler (native speaker, redaktor tekstów angielskich), Anna Tyka (redaktorka tekstów polskich i rosyjskich)

Laboratorium Animal Studies – Trzecia Kultura

Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne – Bez utworów zależnych 4.0 Międzynarodowe
Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International

Adres redakcji

Zoophilologica. Polish Journal of Animal Studies
Centrum Dydaktyczno-Naukowe Neofilologii
41-200 Sosnowiec, ul. S. Grota-Roweckiego 5, p. 4.10
tel. (+48) 32-36-40-921, e-mail: redakcja.zoophilologica@us.edu.pl

Spis treści

Od Redakcji

Artykuły

ZOOETNOLOGIA

INNA SHVED: Krowa w tradycyjnej kulturze duchowej Polesia Brzeskiego (1)

JOANNA GELLNER: Nie tylko „zaczarowana dorożka” – koń w przestrzeni miejskiej XIX-wiecznego Krakowa

KULTUROZNAWSTWO

AGATA REJOWSKA: Duchowość jeździectwa? O związkach jeździectwa naturalnego z ideą nowej duchowości

ALICJA MÜLLER: „Konik bardzo się zmęczył”. Koń jako metafora ciała doświadczającego

ILONA CHYLIŃSKA: Mucha w systemie kulturowym – od „beznaczeniowości” do „demonizmu” (na wybranych przykładach)

LITERATUROZNAWSTWO

TOMASZ SAPOTA: Słoń Pliniusza

EWA KRZAKOWSKA-ŁAZUKA: „[...] nieszczęściem jest złamane drzewo i bielejący szkielet koński”. Bolesław Prus – przyjaciel koni

ANNA FILIPOWICZ: Przeciw „marazmom antropocenu”. O ratunkowym potencjale postsekularyzmu (na przykładzie twórczości romskiej poetki Papuszy)

Spis treści

JĘZYKOZNAWSTWO

TOMASZ NOWAK: Refleksja nad granicami języka i mowy w obliczu odkryć zoosemiotyki

BEATA BURSKA-RATAJCZYK: Antropocentryczne nacechowanie frazeologizmów z nazwami ptaków

FILMOZNAWSTWO

ANDRZEJ PITRUS: Ogon... Filmowe metafory cielesnych transgresji w świecie ludzi i zwierząt

BIOETYKA

TATIANA KOVALEVA, LIDIJA ZAKHAROVA, ELENA PARIYSKAYA: Humanizm jako główna kategoria bioetyczna w medycynie podczas pracy ze zwierzętami

MAGDALENA KOZHEVNIKOVA, SVETLANA KARPOVA: Ambiwalentny obraz psa w robotyce

Polemiki/Omówienia

HANNA MAMZER: Zgubne skutki wymuszanych relacji międzygatunkowych. Refleksje na marginesie książki Larsa Berge'a *Dobry wilk*

Recenzje

DOBROŚŁAWA WĘŻOWICZ-ZIÓŁKOWSKA: Kulturowe źródła antropopresji [Recenzja książki *Różnice kulturowe w traktowaniu zwierząt*. Red. Hanna Mamzer. Oficyna Wydawnicza ATUT, Wrocław 2020]

Sprawozdania

RENATA ABŁAMOWICZ: Bliskie, lecz z dalekiego świata. Historia udomowienia ssaków

Noty o książkach

MAŁGORZATA POKS: Sunaura Taylor: *Beasts of Burden. Animal and Disability Liberation*. The New Press, New York 2017 (twarda oprawa, 260 stron)

Noty o autorach

Table of Contents

From the Editors

Articles

ZOOETHNOLOGY

INNA SHVED: The Cow in the Traditional Spiritual Culture of the Brest Polesie Region (1)

JOANNA GELLNER: Not only “the Magic Cab”: The Horse in the Urban Space of 19th-century Kraków

CULTURAL STUDIES

AGATA REJOWSKA: The Spiritual Dimension of Horse-Riding? On the Links between Natural Horsemanship and the Idea of New Spirituality

ALICJA MÜLLER: “The Little Horse Is Tired”: The Horse as a Metaphor of an Experiencing Body

ILONA CHYLIŃSKA: The Fly in the Cultural System: From “Insignificance” to “Demonization” (a Discussion of Selected Examples)

LITERARY STUDIES

TOMASZ SAPOTA: Pliny the Elder on Elephants

EWA KRZAKOWSKA-ŁAZUKA: “A Broken Tree and the Whitening Skeleton of a Horse Constitute a Misfortune”: On Boleslaw Prus as a Friend of Horses

ANNA FILIPOWICZ: Against the “Anthropocene Apathy”: About the Rescue Potential of Postsecularism (on the Example of Works by the Romany Poetess Papsza)

Table of Contents

LINGUISTICS

TOMASZ NOWAK: Reflection on the Borders of Language and Speech in Light of Discoveries in Zoosemiotics

BEATA BURSKA-RATAJCZYK: Anthropocentrically Marked Idioms with Species Names of Birds

FILM STUDIES

ANDRZEJ PITRUS: A Tail... Film Metaphors of Bodily Transgressions in Human and Animal World

BIOETHICS

TATIANA KOVALEVA, LIDIJA ZAKHAROVA, ELENA PARIYSKAYA: Humanism as the Main Bioethical Category in Medical Research Involving Animals

MAGDALENA KOZHEVNIKOVA, SVETLANA KARPOVA: The Ambivalent Image of the Dog in Robotics

Polemic/Discussion

HANNA MAMZER: Pernicious Effects of Forced Inter-Species Relations. Notes on the Margin of Lars Berge's Book *Project Wolf*

Reviews

DOBROŚŁAWA WĘŻOWICZ-ZIÓŁKOWSKA: Cultural Sources of Self-oppression [A Review of a Book *Różnice kulturowe w traktowaniu zwierząt*. Ed. Hanna Mamzer. Oficyna Wydawnicza ATUT, Wrocław 2020]

Reports

RENATA ABŁAMOWICZ: Close but From a Far-Away World. The History of Domestication of Mammals

Notes about books

MAŁGORZATA POKS: Sunaura Taylor: *Beasts of Burden. Animal and Disability Liberation*. The New Press, New York 2017 (Hardcover, 260 pages)

Biographical Notes

Содержание

От редакции

Статьи

ЗООЭТНОЛОГИЯ

Инна Швед: Корова в традиционной духовной культуре Брестского Полесья (1)

Йоанна Гельнер: Не только «завороженные дрожки» – лошадь в городском пространстве Кракова XIX века

КУЛЬТУРОВЕДЕНИЕ

Агата Реевска: Духовность верховой езды? О связи между искусством естественной верховой езды и идеей новой духовности

Алиция Мюллер: «Маленькая лошадка устала». Лошадь как метафора подвергающегося испытаниям тела

Илона Хылинська: Муха в системе культуры – от «незначительности» до «демонизма» (на примере избранных текстов)

ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЕ

Томаш Сапота: Плиний Старший о слонах

Ева Кжаковска-Лазука: «Сломанное дерево и белеющий скелет лошади – это несчастье». Болеслав Прус – друг лошадей

Анна Филипович: Против «равнодушия антропоцена». О постсекуляризме и его способности спасти мир (на примере творчества цыганской поэтессы Папуши)

Содержание

ЛИНГВИСТИКА

ТОМАШ НОВАК: Размышление о границах языка и речи перед лицом открытий зоосемиотики

БЕАТА БУРСКА-РАТАЙЧИК: Антропоцентрически маркированные идиомы с видовыми названиями птиц

КИНОВЕДЕНИЕ

АНДЖЕЙ ПИТРУС: Хвост... Кинематографические метафоры нарушения телесных границ в мире людей и животных

БИОЭТИКА

ТАТЬЯНА КОВАЛЕВА, ЛИДИЯ ЗАХАРОВА, ЕЛЕНА ПАРИЙСКАЯ: Гуманизм как основная биоэтическая категория при работе с животными в медицине

МАГДАЛЕНА КОЖЕВНИКОВА, СВЕТЛАНА КАРПОВА: Амбивалентный образ собаки в робототехнике

Полемика/Дискуссии

ХАННА МАМЗЕР: Пагубные последствия принудительных межвидовых отношений. Размышления на полях книги Ларса Берге *Добрый волк*

Рецензии

ДОБРОСЛАВА ВЕНЖОВИЧ-ЗЮЛКОВСКА: Культурные источники антропогенных факторов [Рецензия на книгу *Różnice kulturowe w traktowaniu zwierząt*. Ред. Hanna Mamzer. Oficyna Wydawnicza ATUT, Wrocław 2020]

Отчеты

РЕНАТА АБЛАМОВИЧ: Близко, но из далекого мира. История одомашнивания млекопитающих

Заметки о книгах

МАЛГОЖАТА ПОКС: Sunaura Taylor: *Beasts of Burden. Animal and Disability Liberation*. The New Press, New York 2017 (твердый переплет, 260 страниц)

Сведения об авторах